

1-30-76-20-07

15. Behandling af redegørelse om landsbyfornyelse, rammevilkår og initiativer

Resumé

Redegørelsen "Udvikling og fornyelse af landsbyerne - rammevilkår og forslag til initiativer" beskriver forslag til initiativer på planlovsområdet, byfornyelsesområdet og skatteområdet, der kan fremme sanering og byfornyelse i landdistrikterne. Det indstilles, at redegørelsen fremsendes af Regionsrådet og Vækstforum til berørte ministerier med anmodning om, at der afsættes betydeligt flere midler til fornyelse i landsbyerne, at der oprettes en særlig landsbyfornyelsesfond, at kommunerne får bedre muligheder for erhvervelse af fast ejendom med henblik på sanering og fornyelse m.v.

Direktionen indstiller,

- at** Regionsrådet tiltræder de i redegørelsen: "Udvikling og fornyelse af landsbyerne - rammevilkår og forslag til initiativer" beskrevne forslag til initiativer på planlovsområdet, byfornyelsesområdet og skatteområdet, der kan fremme sanering og byfornyelse i landdistrikterne,
- at** Regionsrådet og Vækstforum i forening fremsender redegørelsen til Statsministeriet, Velfærdsministeriet, Miljøministeriet, Fødevareministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet,
- at** Velfærdsministeriet anmodes om - i overensstemmelse med forslagene i redegørelsen - at tage initiativ til, at der afsættes betydeligt flere midler til sanering og fornyelse i landsbyer og på landet, oprettelse af en særlig landsbyfornyelsesfond og en skrotningsordning for nedslidte huse, tilpasning og forenkling af reglerne om byfornyelse til en betydelig større indsats m.v., og
- at** Miljøministeriet anmodes om - i overensstemmelse med forslagene i redegørelsen - at tage initiativ til udvidelse af mulighederne efter planloven for kommunernes erhvervelse af fast ejendom med henblik på sanering og fornyelse, at kommunerne tillægges de samme muligheder for erhvervelse af fast ejendom i landsbyer uden lokalplan og i det åbne land, som i landsbyer med lokalplan m.v.

Beslutning

Forretningsudvalget indstiller,

at Regionsrådet tiltræder de i redegørelsen: "Udvikling og fornyelse af landsbyerne - rammevilkår og forslag til initiativer" beskrevne forslag til initiativer på planlovsområdet, byfornyelsesområdet og skatteområdet, der kan fremme sanering og byfornyelse i landdistrikterne,

at Regionsrådet og Vækstforum samt eventuelt kommunerne i Region Midtjylland i forening fremsender redegørelsen til Statsministeriet, Velfærdsministeriet, Miljøministeriet, Fødevareministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet,

at Velfærdsministeriet anmodes om - i overensstemmelse med forslagene i redegørelsen - at tage initiativ til, at der afsættes betydeligt flere midler til sanering og fornyelse i landsbyer og på landet, oprettelse af en særlig landsbyfornyelsesfond og en skrotningsordning for nedslidte huse, tilpasning og forenkling af reglerne om byfornyelse til en betydelig større indsats m.v., og

at Miljøministeriet anmodes om - i overensstemmelse med forslagene i redegørelsen - at tage initiativ til udvidelse af mulighederne efter planloven for kommunernes erhvervelse af fast ejendom med henblik på sanering og fornyelse, at kommunerne tillægges de samme muligheder for erhvervelse af fast ejendom i landsbyer uden lokalplan og i det åbne land, som i landsbyer med lokalplan m.v.

Ulla Diderichsen og Henning Jensen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

- ./ En projektgruppe bestående af tre repræsentanter fra kommunerne, fire repræsentanter fra de Lokale Aktions Grupper (LAG-er), der er nedsat efter landdistriktsprogrammet, og repræsentanter fra Region Midtjylland har på foranledning af Vækstforum udarbejdet redegørelsen "Udvikling og fornyelse af landsbyerne - rammevilkår og forslag til initiativer." I redegørelsen beskrives forslag til initiativer på planlovsområdet, byfornyelsesområdet og skatteområdet, der kan fremme sanering og byfornyelse i landdistrikterne. Projektgruppens redegørelse fra december 2007 vedlægges.

Det samlede projekt om Landsbyfornyelse er en del af den tværgående indsats for udvikling i landdistrikterne i Vækstforums handlingsplan og er direkte sammenhængende med den regionale udviklingsplan. Udvikling i landdistrikterne er et gennemgående tema i Den regionale udviklingsplan og det nævnes bl.a., at de kvaliteter, der i særlig grad er landdistrikternes, skal aktivt bringes i spil. Det indgår, at landdistrikterne har styrkepositioner indenfor eksempelvis natur, bosætning, erhverv og fritid, der kan bygges på for at styrke udviklingen i landdistrikterne og få en stærk sammenhængende udvikling i regionen.

Udviklingsaktiviteter i yderområder er endvidere et af erhvervsfremmelovens konkrete indsatsområder. Det er i den sammenhæng fastlagt overordnet for hele landet, at mindst 35 % af EU's strukturfondsmidler skal komme yderområderne til gavn. For Region Midtjyllands vedkommende er dette konkretiseret til 20 %, svarende til 14 mio. kr. årligt i EU-midler.

Vækstforum har på sit møde den 29. januar 2008 tiltrådt, **at** redegørelsen: "Udvikling og fornyelse af landsbyerne - rammevilkår og forslag til initiativer" - af Regionsrådet og Vækstforum i forening - fremsendes til Statsministeriet, Velfærdsministeriet, Miljøministeriet og Fødevareministeriet, **at** Velfærdsministeriet samtidig - i overensstemmelse med forslagene i redegørelsen - anmodes om at tage initiativ til, at der afsættes betydeligt flere midler til sanering og fornyelse i landsbyer og på landet, oprettelse af en særlig landsbyfornyelsesfond og en skrotningsordning for nedslidte huse, tilpasning og forenkling af reglerne om byfornyelse til en betydelig større indsats m.v., og **at** Miljøministeriet

samtidig - i overensstemmelse med forslagene i redegørelsen - anmodes om at tage initiativ til udvidelse af mulighederne efter planloven for kommunernes erhvervelse af fast ejendom med henblik på sanering og fornyelse, at kommunerne tillægges de samme muligheder for erhvervelse af fast ejendom i landsbyer uden lokalplan og i det åbne land, som i landsbyer med lokalplan m.v.

Redegørelsen om udvikling og fornyelse af landsbyerne gennemgår de centrale lovgivningsmæssige rammer for sanering og fornyelse. Det drejer sig om byfornyelseslovgivning, planlovgivning og lovgivning om skat og moms. Mulighederne for statstilskud til byfornyelse belyses. Det fremgår, at der er reserveret ca. 10 mio. kr. i statsmidler til tilskud til områdefornyelse i landsbyerne. Desuden kan kommunerne anmode om midler til bygningsfornyelse, der prioriteres til ejendomme, der indgår i områdefornyelse.

Det fremgår af redegørelsen, at en betydelig forøgelse af statsmidlerne til sanering og fornyelse i landsbyer og på landet er afgørende for en styrkelse af indsatsen. Forslagene til initiativer er gengivet i det følgende.

Forslag til initiativer på byfornyelsesområdet:

- Staten må forøge midlerne til fornyelse i landsbyerne og på landet betydeligt for at imødekomme de store udfordringer på området.
- Staten må forøge sin andel af finansieringen af de enkelte projekter.
- Der oprettes en særlig landsbyfornyelsesfond.
- Reglerne om byfornyelse udbygges, således at de mindre landsbyer, huse på landet og nedlagte landbrug bliver omfattet.
- Fjernelse af de nugældende regler om at byfornyelsesmidlerne prioriteres til landsbyer af en vis størrelse med skole og anden offentlig service, dagligvareforsyning, erhverv etc.
- En skrottningsordning for nedslidte huse med en præmie/et beløb til ejeren for nedrivning eller et købstilbud fra kommunen.
- Reglerne om sanering og fornyelse må samlet ændres og udbygges til en betydeligt større og bredere indsats samt en mere enkel administration.

Forslag til initiativer på planområdet:

- Udvidelse af planlovens bestemmelser om kommunernes muligheder for erhvervelse af fast ejendom med henblik på sanering og fornyelse.
 - Kommunerne tillægges de samme muligheder for erhvervelse af fast ejendom i landsbyer uden lokalplan og i det åbne land, som for landsbyer med lokalplan.
 - De udvidede muligheder udmøntes gennem kommuneplanerne. Kommunerne pålægges at udarbejde et tillæg til kommuneplanen om sanering og fornyelse samt erhvervelse indenfor en kort frist for at fremme indsatsen.
- Krav om lokalplan for landsbyerne for en udvidet indsats findes ikke hensigtsmæssig. Kommunerne kan selvfølgelig tage initiativ til, eller pålægges, at sætte fart i lokalplanlægningen for landsbyerne. Men med der vil under alle omstændigheder gå en længere årrække, inden der er udarbejdet lokalplaner for alle landsbyer og det findes for omstændeligt, at udarbejde lokalplaner for de mindre landsbyer. Dertil kommer behovet for sanering og fornyelse af huse i det åbne land og nedlagte landbrug, der ikke omfattes af lokalplan.

Med hensyn til initiativer på *skatteområdet* vurderes det i redegørelsen, at tilskudsordninger generelt vil være en mere direkte målrettet og håndterbar model for økonomisk styrkelse af sanering og fornyelse i landdistrikterne. Bedre fradragsmuligheder vil typisk komme alle virksomheder til gavn.

Det er Velfærdsministeriet, der varetager byfornyelsesområdet og Miljøministeriet, der varetager planlovsområdet.

Det foreslås i indstillingen, at redegørelsen og anmodningen om initiativer på de to ministeriers områder sendes parallelt til de to ministerier samt til Statsministeriet, Fødevarerministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet. Statsministeren er formand for regeringens udvalg for udvikling i landdistrikterne (RUL). Fødevarerministeriet varetager landdistriktsprogrammet og Økonomi- og Erhvervsministeriet varetager strukturfundsprogrammerne.

Landdistriktsmidler i de ministerier, der har væsentlige midler til sanering og fornyelse i landdistrikterne er i hovedtræk følgende:

- Fødevarerministeriet varetager Landdistriktsprogrammet 2007-2013, der har et budget på ca. 1 mia. kr. årligt. Ca. 300 mio. kr. i Region Midtjylland, heraf ca. 30 mio. kr. til LAG-ernes prioritering til projekter. Midlerne er foreløbigt alene fastlagt for 2007 og 2008 og forventes at være stigende i de kommende år.
- Velfærdsministeriet varetager Landdistriktspuljen (der tidligere lå i Indenrigs- og Sundhedsministeriet, men nu er overført til Velfærdsministeriet sammen med hele indenrigsområdet). Ca. 20 mio. kr. årligt, der fordeles til ca. 100 landdistriktsprojekter. Ca. 5 mio. kr. i Region Midtjylland.
- Velfærdsministeriet varetager desuden byfornyelsesområdet, hvor der er reserveret ca. 10 mio. kr. årligt til områdefornyelse i mindre byer. Desuden er der mulighed for tilskud til bygningsfornyelse som led i områdefornyelse.
- Økonomi- og Erhvervsministeriet varetager strukturfundsprogrammerne. I Mål 2 programmet er der ca. 172 mio. kr. årligt i EU-midler til regionernes yderområder. 35 % af midlerne, der er 492 mio. kr. årligt for 2007-2013, skal komme landets yderområder til gavn. I Region Midtjylland er der 14 mio. kr. til yderområderne.